Uuring: telerivaatamise harjumused mõjutavad oluliselt noorte õpioskusi

8 aastat tagasi - 13.10.2018 Autor: AM

Kas noored veel vaatavad telerit? Kindlasti vähem, kui teleripõlvkond, sest nad on pigem nutiseadmetes. Aga kas peaks nende vaatamist piirama või hoopis tagant õhutama? Sellest räägib üks hiljutine uuring.

Kooliaasta algusega on tele-eetrisse tekkinud rohkelt uusi laste- ja noortesaateid ning filme. Sobivat programmi ja telesisu vaadates võib see olla hea viis koolieelise lapse arendamiseks ja harimiseks. Elisa erakliendiüksuse juhi Andrus Hiiepuu ning Viimsi riigigümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja Kaidi Kolsar toovad välja olulisema, mida lapse teleriharjumuste kujunemisel tähele panna.

Palju arutatakse ja püütakse leida õiget vastust, kui kaua võib nooruk üldse teleka ees istuda. “Ajalise piiri määramine on keeruline: palju sõltub lapse vanusest, päevakava tihedusest ja sellest, mida telerist vaadata. Sisu poolest ei tasu peljata ka neid harivaid telesaateid ja filme, mis polegi otseselt lastele mõeldud. Näiteks erinevad loodusdokumentaalid võivad olla väga arendavad ning õpetada lastele lisaks uutele teadmistele ka seotud sõnavara,“ rääkis Viimsi Gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja Kaidi Kolsar.

Kaasamõtlemine ühiskonna valuteemadel on oluline

“Põhikooli lõpuklasside õpilased on emotsionaalselt ja ka teadmiste poolest juba selles eas, et soovivad märksa rohkem ise valikuid langetada. See pole sugugi halb. Oluline on säilitada aga sealjuures noorega kontakt, aidata teda huvipakkuva sisu leidmisel ning vajadusel seda ka selgitada,“ märkis Kolsar. “Seda lihtsamini noor ka teemasid omandab ja aktiivsemalt kaasa mõtleb.”

“Praeguses teleprogrammis on palju filme ja saateid, mille seast saab sobiva välja valida igale koolieale ning panna nad mõtlema ühiskonnas aktuaalsetele teemadele. Näiteks olgu selleks populaarsel Eesti raamatul põhinev seriaal „Nullpunkt“, mis puudutab muu hulgas ka praegu väga akuutset koolikiusamise teematikat,“ rääkis Elisa erakliendiüksuse juht.

""Nullpunkt" on hea näide loost, mis käsitleb nooruki eluga kaasnevaid keerukusi ning probleeme, mis selles eas ette võivad tulla. Loo raamatuversioon on osa

mitmete kirjandusõpetajate töökavast ning koolis arutletakse seda põhjalikult. Seega on filmi näol tegu hea võimalusega ka koolis käsitletavat toetada," rääkis Kolsar.

Kursis maailmas ja Eestis toimuvaga

Mida vanema lapsega tegu, seda enam võiksid lapsevanemad proovida teda huvitava ja hariva sisu poole suunata ning panna nad huvi tundma nii globaalselt kui ka meie ümber oluliste küsimuste ja päevakajaliste teemade vastu.

“Kuna gümnaasiumiastmes on tegu peaaegu täiskasvanud inimestega, siis miks mitte suunata selles eas noori juba ühiskondlikku debatti sisaldavate vestlussaadete poole. Antud programmis kasutatav sõnavara on laste- ja noorte saadetes esinevast märksa mitmekesisem ning loob head eeldused ka eesti keele tunnis edu saavutamiseks. Lisaks peavad need noored olema ju ühel hetkel valmis valimiskasti ette astuma, seega ümbritsevast maailmast teadlik olemine mööda külge maha ei jookse,“ rääkis Kolsar.

“Päevajakalistel olulistel sündmustel pilgu peal hoidmiseks sisaldab telekava väga mitmekesiseid võimalusi nii päeva kokkuvõtvate või ka sissejuhatavate magasinide kaudu -“Ringvaade”, “Hommik!” või “Terevisioon”. Ka õhtused teleuudiste jälgimine on hea võimalus noortele meie elus toimuvast osa saamiseks,” kirjeldas Andrus Hiiepuu.

Praktilisi oskusi arendav sisu

Väga paljud igapäevaseks toimetulekuks vajalike oskusi saab omandada ka populaarsete telesaadete kaudu. Seega tasub teleprogrammist leida üles saated, mis õpetavad lisaks teadmistele ka millegi valmistamist või oma kätega tegemist.

“Näiteks iganädalases saates „Lastetuba“ ERR programmis leidub lastele meelelahutuslikku sisu kõrval ka õpetusi meisterdamiseks või muuks loovaks tegevuseks. Kindlasti võiks vanem kooliiga aga näiteks tunda huvi erinevate kokandussaadete vastu, mida leiab teleprogrammist suure valiku,“ selgitas Andrus Hiiepuu.

Teadus- ja kultuurisaated koolis õpitut toetama

Lisaks meisterdamisele ning emotsionaalsele harimisele võiks telekavast üles otsida ka teadussaated, mida eri telekanalid hooajaliselt pakuvad. Need pakuvad tihti huvitavate lahenduste ja visuaalide kaudu ka mõjusat vaatepilti, et tekitada

üldist huvi teaduse ja teadmiste omandamise vastu.

“Just kirjandustundide aruteludest selgub, et noored, kes vaatavad lisaks meelelahutuslikule sisule ka teadus- ja kultuurisaateid, seostavad õpitut kiiremini reaaleluga ning oskavad ka enda mõtteid paremini edasi arendada, ennast väljendada,” lausus õpetaja Kolsar. “Nii võiksid vanemad püüda lapsi suunata ka maailmakirjanduse ainetel vändatud filmide juurde ning miks mitte ka vaadata koos kultuurisaateid nagu “OP!” või ka “Plekktrumm”.”

Lihtsat meelelahutust ei tohi unustada

Õppimine on tähtis ning harivad saated väga kasulikud, kuid ei tohiks unustada puhkust, mida on samuti tarvis, et iga päev värske peaga koolipingis uusi teadmisi omandada.

“Tasub meeles pidada, et oluline osa inimese arengus on piisav puhkus. Kõige tähtsamaks sealjuures on muidugi väärtusliku ööune saamine, kuid ka ärkvel olles ja tihedal kooliajal tuleks vahepeal aeg maha võtta ja ajule muheda meelelahutusliku sisuga puhkust anda,“ selgitas Kolsar.

“Võimalusi nautida head meelelahtust leidub telesõpradele lõputult – jutusaadetest ja filmidest kuni muusika- ja spordikanaliteni. Ka väärtuslikku õppimisaega ei pea ammu enam raiskama ega televaatamist sättima saadete eetriaegadele. Kõiki lemmiksaateid saab järele vaadata või ka filme videolaenutusest tellida,” lisas Elisa esindaja.

- Uudised
- Lahendused

Pilt

